
staan. De nieuwe burgemeester kondigde aan het ‘rasbegrip’ van de ‘Groot Germaansche gedachte’ met uiterste consequentie te zullen doorvoeren.

Aike Schot liet zich in januari 1943 als lidmaat van de Kloosterkerk uitschrijven, teleurgesteld in de afwijzend wordende houding van de kerk jegens zijn politieke standpunt. Hij vond dat hij het slachtoffer werd van een ‘haatcampagne’ van de ‘anti’s’.⁹⁶ De kerkvoogdij deed in februari nog een poging om hem zijn achterstallige hoofdelijke omslag te laten betalen:

Hoe u van de Kerk denkt is een privé-aangelegenheid van u, waarover wij niet wensen te discussiëren.⁹⁷

Tijdens de stakingen van april en mei kreeg Heeg het in Nieuwe Pekela zwaar te verduren. Een ooggetuige beschreef wat de voor-malige sportleraar uit Ter Apel daar overkwam:

Er was een drukte bij de weg! Overal groepjes. Op Ommelandwijk stond de fabriek stil. ‘Wie stoaken’, vertelden ze. In het gemeentehuis had burgemeester Heeg alle fabrikanten bijeengeroepen om de mensen weer aan het werk te krijgen. Eén van de heren, dhr. Koning van sigarenfabriek Champ Clark, was het slappe gepraat zat. Hij opende de deur en prompt vloog een groep stakers naar binnen om de burgemeester eruit te halen. Ze trokken Heeg naar buiten en smeten hem, met de foto van Mussert op het hoofd kapotgeslagen, in het diep, alwaar hij ‘Oranje Boven’ moest roepen alvorens hij naar huis mocht om zich te verschonen.⁹⁸

Dodelijke represailles bleven uit, maar enkele tientallen inwoners van de streek werden afgevoerd naar kamp Vught.

Kerk in oorlogstijd, 1943-1944

Op aandrang van de synode werden de banden met de Kapel aangehaald. De evangelist aldaar kwam rechtstreeks in dienst van de Nederlandse Hervormde Kerk.⁹⁹ De wens op de klok van 1891, ‘om altijd te blijven klinken’, ging daarentegen niet in vervulling. Na uit het torentje op de kerk te zijn getakeld werd zij afgevoerd, om te worden omgesmolten ten behoeve van de Duitse oorlogsindustrie. Het stoken in wintertijd werd bezwaarlijk. Het leven in het ‘diakenhuis’ aan de Wilpskamp kon daarentegen in betrekkelijke rust doorgaan. De bewoners huurden hun woning voor een bescheiden bedrag van de diaconie en werden er door niemand gestoord. Het hervormde zangkoor repeteerde op dinsdagavond in het daarachter gelegen ‘houten gebouwtje’, binnen *Sperrzeit*,

⁹⁶ A. Schot aan commandant landwacht Ter Apel, Ter Apel 12-6-1944, in: NA CABR inv.nr. 39500.

⁹⁷ GA AHWK inv.nr. 18 (notulen kerkvoogden en notabelen), 18-2-1943.

⁹⁸ Aangehaald in: H. van der Veen en G. Schreuder, *Veenkoloniën. Strepen aan het water*, Bedum 2011, 338.

⁹⁹ W.F. ten Bruggenkate aan evangelisatiecommissie (Kapel), 12-5-1943, in: AHWK.